

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Bijlage[n]

Zaaknummer: 1460813

1

Behandeld door

Doorkiesnummer

Vries

S. Puite

0592-2667840

6 september 2023

Aan: Gemeenteraad Tynaarlo
Postbus 5
9480 AA VRIES

gemeente Tynaarlo

Onderwerp: Reflectie raadsbespreking wijziging vergadermodel

Geachte raadsleden,

Op 20 juni is in de raadsvergadering het voorstel voor het wijzigen van de vergaderstructuur besproken. De raad heeft besloten in de eerstvolgende raadsvergadering na het zomerreces het voorstel in stemming te brengen en daarom staat het voorstel als besluitpunt op de agenda van 19 september a.s.

Een wijziging van het vergadervoorstel betekent een grote verandering. Daar is de werkgroep zich van bewust. Het is dan ook belangrijk dat informatie helder is voordat er een besluit wordt genomen. In deze brief lichten wij daarom graag nog een aantal punten toe:

Vraag: Op welke vraag geeft dit nieuwe vergadermodel een antwoord? Kunnen de raadstafels niet terugkomen?

In het huidige model ligt het tempo hoog; elke twee weken is er een besluitvormende raad. Als we terugkijken naar de raadsvergaderingen in de afgelopen jaren dan valt op dat onderwerpen relatief vaak worden doorgeschoven omdat er te weinig tijd is om het debat te voeren of omdat er nog vragen zijn. Oorzaken daarvan zijn; veel bespreekonderwerpen op de agenda, korte voorbereidingstijd waardoor vragen op voorhand (technische vragen) niet zijn weggenomen, vragen die ontstaan door bijdrages van sprekers en inzoomen op detailniveau.

Daarnaast is de huidige status van de raads werkgroepen onduidelijk. Bij het instellen van raads werkgroepen is afgesproken dat deze bedoeld zijn voor een bepaald thema, met een bepaalde duur. Het doel is een laagdrempelige kennisuitwisseling tussen raad, college en ambtelijke organisatie en om de kennis van de raad te vergroten op een specifiek thema. Destijds is begonnen met de raads werkgroep sociaal domein om de decentralisaties in het sociaal domein en de grote betekenis ervan, uit te leggen aan de raad. Andere grote complexe onderwerpen volgden; omgevingsvisie en wet en duurzaamheid.

Gedurende de tijd is de scope van de diverse raads werkgroepen verbreed, zijn raads werkgroepen structureel geworden en worden voorstellen of verordeningen besproken ter voorbereiding op besluitvorming. Hierdoor is de raads werkgroep in de praktijk een commissie conform artikel 82 Gemeentewet. Een van de uitgangspunten van openbaar bestuur is dat het bestuur open is en duidelijke informatie geeft over procedures en besluiten. Niet openbare raads werkgroepen/commissie passen niet bij dit uitgangspunt.

Postadres

Postbus 5, 9480 AA Vries

Bezoekadres

Kornoeljeplein 1, Vries

Website

www.tynaarlo.nl

Bankrelaties

IBAN: NL02BNGH0285079050

IBAN: NL05BNGH0285079093 (belastingen en leges)

Telefoonnummer

[0592] 26 66 62

Faxnummer

[085] 20 84 923

E-mail

info@tynaarlo.nl

BIC: BNGHNL2G

Kort gezegd verbetert de vergaderstructuur;

- Hectiek van twee wekelijkse besluitvorming wordt verminderd;
- Per vier weken is er duidelijkheid in de onderwerpen van de commissies/raad. Nu wisselen de onderwerpen elke twee weken.
- Er kan tijd worden genomen voor bespreking van onderwerpen in openbare commissies;
- Er kan tijd worden genomen voor sprekers, eerder in de cyclus;
- Voordat een voorstel in de raad komt zijn vragen beantwoord in commissies. Daardoor kan in de raad het politieke debat plaatsvinden.
- Wegnemen van onduidelijkheid over de status van raads werkgroepen.

Raadstafels blijven; ze zijn een van de mogelijkheden van de informerende momenten in de derde week.

Vraag: Waarom niet het huidige model aanpassen en de werkgroepenstructuur verbeteren? Waarom niet de huidige structuur versterken, bijv. door de werkgroepbijeenkomsten openbaar te maken en ruimte te bieden aan sprekers?

Raads werkgroepen worden ad hoc gepland, een commissie heeft een vaste structuur. Een commissiemodel heeft verder de basisgedachte dat onderwerpen eerst worden besproken in een commissie zodat in de raad het politieke debat kan plaatsvinden of directe besluitvorming. Het huidige model aanpassen en de werkgroepenstructuur verbeteren is ook een mogelijkheid. Maar dan moeten de werkgroepen openbaar worden en de thema's verbreed anders mis je onderwerpen. Dan krijg je dus al een soort van commissiestructuur.

Vraag: Er wordt nu al zoveel gepraat, minder bijeenkomsten zijn wenselijk.

In het voorstel is elke dinsdag een raadsavond, dat is nu ook zo. Elke twee weken is er een raadsvergadering en in de tussenliggende weken zijn raadsbijeenkomsten. Daarnaast zijn op woensdag of donderdagavond regelmatig raads werkgroepen. In het nieuwe model is er ook elke dinsdag raadsavond. Een keer per vier weken is er een raadsvergadering. Voor wat betreft de avonden waarop een commissie of informatiemoment is, is de inzet voor ieder raadslid verschillend; afhankelijk van de portefeuille schuift men aan bij een commissie. Het voorstel is om per onderwerp in een commissievergadering te kunnen wisselen. Elke dinsdag blijft er een raadsavond, maar de inzet van het aantal uren per avond wordt naar verwachting minder. De extra avonden voor raads werkgroepen vallen weg, maar het is wel reëel te verwachten dat in drukke tijden er een extra informatieavond nodig zal zijn.

Vraag: In de raad starten met introductie door college en niet pas vragen beantwoorden aan het eind van de eerste termijn.

Het raadsvoorstel (voorstel van het college aan de raad) is de introductie aan de raad. Het raadsvoorstel zou in principe alle antwoorden moeten geven op vragen. Zijn er nog technische vragen dan is het de bedoeling dat raadsleden deze vooraf stellen. In de raadsvergadering vindt het debat tussen de raadsleden plaats. De rol van het college zou dan in feite minimaal moeten zijn.

Vraag: Kunnen we met de structuur ook de cultuur veranderen? Heeft de nieuwe vergaderstructuur invloed op de cultuur? Eerst naar cultuur kijken, en dan de structuur daarop aanpassen. Wat doen we als met die nieuwe vergaderstructuur geen verandering in de cultuur komt? Min of meer de zelfde vraag: verbetert de structuurwijziging de cultuur? Was de vergaderstructuur het belangrijkste punt uit de heidag? De nieuwe structuur gaat geen problemen oplossen in de cultuur.

Cultuur en structuur zijn twee verschillende dingen. Structuur kan helpen om aspecten uit de cultuur te verbeteren, bijvoorbeeld door meer tijd en rust te nemen voor de voorbereiding van onderwerpen, zo wordt voorkomen dat in de raadsvergadering teveel op details wordt ingezoomd of technische vragen worden gesteld, waardoor besprekingen lang duren. Cultuur is méér; het gaat over de normen en waarden en de regels (geschreven en ongeschreven) in de raad. Het enige wat cultuur kan veranderen is het bespreekbaar maken van aspecten die men graag anders zou willen zien.

Vraag: Hoe waren de stemverhoudingen in de werkgroep? Staat elk lid van de werkgroep achter dit voorstel?

Er is niet gestemd in de werkgroep over het voorstel; wel zijn er meerdere momenten in het proces geweest waarop is gevraagd of er moest worden doorgedaan met uitwerken van het voorstel, of niet. De leden van werkgroep hebben hun uiterste best gedaan om met een goed werkbaar voorstel naar de raad te komen; maar de leden van de werkgroep hebben ook vragen en twijfels en niet iedereen wil even graag een wijziging in de vergaderstructuur. De werkgroep heeft echter in gezamenlijkheid besloten dit voorstel aan de raad voor te leggen. Specifiek ook om van de raad te horen hoe wordt aangekeken tegen het werken in een commissie structuur, als go of no-go moment. Voor het vervolg ligt nog veel open; de spelregels van de commissies en het Reglement van Orde zullen na een positief besluit, door de raad zelf worden bepaald. De verordeningen kunnen worden voorbereid door de raad en/of een (nieuwe benoemde) raads werkgroep en komen ter besluitvorming terug in de raad.

Vraag: Nieuwe vergaderstructuur zorgt voor hogere werkdruk, vooral de afstemming en extra werk steunfractieleden. Die hebben daar niet voor getekend, waarom niet in laten gaan in de nieuwe raadsperiode? Dan is op voorhand voor iedereen duidelijk waar je aan begint.

In het voorstel wordt de mogelijkheid geboden om beëdigde steunfractieleden in te zetten in de bemensing van de commissies. Dit is niet vereist.

Vraag: Wij geloven in een stevig duaal stelsel, maar met dit systeem gaan we van twintig vergaderingen terug naar acht formele raadsvergaderingen per jaar. Dus maar acht keer college ter verantwoording roepen en mogelijkheid om spoedvragen te stellen. Dat is wat ons betreft te weinig. Willen we dat als raad?

Met het maken van een voorlopige planning voor 2024 komen we uit op 10 vergaderingen (inclusief de perspectieven- en begrotingsvergadering) per jaar. In het huidige model zijn dit 18 vergaderingen. Er bestaat altijd de mogelijkheid om – indien nodig - een extra vergadering te beleggen.

Vraag: Wat we ook besluiten, eerst moet de griffie op orde en er duidelijkheid zijn over de rol en status van betrokkenen.

Bij een positief besluit is het de bedoeling dat de raad (of een benoemde werkgroep uit de raad) met elkaar in gesprek gaat over de spelregels, van een commissievergadering en de raadsvergadering. Het is goed om daar te tijd voor te nemen en de ingangsdatum van het nieuwe model daar vervolgens op aan te passen.

Voor de griffie betekent een nieuwe vergaderstructuur meer uren ondersteuning aan de raad. In het voorstel wordt dit benoemd. Bij een positief besluit op 19 september wordt geregeld dat in de begroting 2024 een urenuitbreiding mogelijk is van 8 uur per week per 1 januari a.s. Dat is wellicht een voorzichtige inschatting omdat griffies in het algemeen mager bemenst zijn, dat zal gedurende 2024 verder moeten blijken. Hierover houdt de werkgeverscommissie vinder aan de pols. Voor de griffie is het belangrijk dat er snel een besluit wordt genomen om zo de griffie op gewenste sterkte te kunnen brengen; de financiën moeten geregeld in de begroting en dan kan er gestart worden met het werven van een 'vaste' raadsadviseur /commissiegriffier.

Is er een evaluatiemoment waarop het nieuwe model geëvalueerd wordt? Wat zijn dan de opties? Kan de stekker eruit?

Ja, dat kan. Een half jaar na ingangsdatum zal er een evaluatie in de raad plaatsvinden.

Tot slot; al sinds 2016 wordt er gesproken over aanpassing van de vergaderstructuur. Na de heidag op 14 mei 2022 is in de nieuwe raad de oproep gedaan om mee te denken over de vergaderstructuur. De werkgroep, bestaande uit raadsleden: Els Kardol, Annemarie Machielsen, Gezinus Pieters, Henk Middendorp, Willem Nieman en ondergetekende, heeft samen met de griffie gewerkt aan het voorstel.

In de eerste vergadering op 15 juni 2022 is de volgende missie geformuleerd: 'We hebben straks een praktische werkvorm gevonden waarin ruimte is voor beeldvorming, opiniering en besluitvorming met het doel om kwalitatief goede besluiten te nemen.' Verder benoemden wij: 'Hierbij is het belangrijk dat er snelheid in het proces zit, structuur is, inwoners zich gehoord voelen en dat er simpelweg ook plezier in het werk wordt ervaren. Het is duidelijk dat welk systeem je gaat kiezen het nooit ideaal zal zijn. Er zijn overal voor- en tegens voor te bedenken. Bovendien maken mensen het systeem.'

Met vriendelijke groet,

A. Lubbers
Voorzitter werkgroep VIP

Deze brief is digitaal geparafeerd en daarom niet ondertekend.